

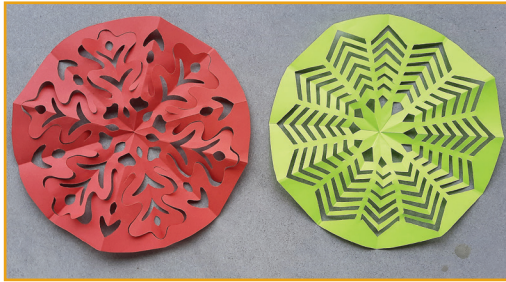
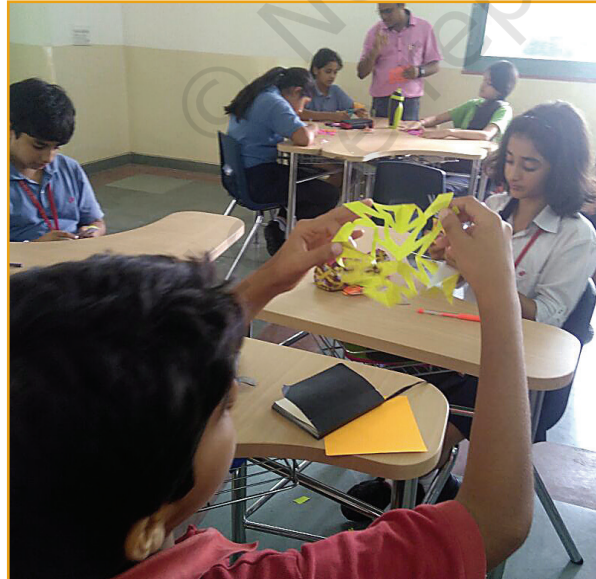

પ્રકરણ ૪ કાગળ હસ્તકળા

આ પ્રકરણમાં, તમને એક રસપ્રદ કલાત્મક માધ્યમ તરીકે કાગળને શોધવાની તક મળશે. તમે ફોલ્ડિંગ, કટિંગ અને વણાટ જેવી વિવિધ તકનીકોનું અન્વેષણ કરશો. રસ્તામાં, તમે ભારતીય કલા પરંપરાઓ વિશે પણ શીખશો જેમ કે સાંધી કાગળના કટ. તમને આ બહુમુખી સામગ્રી સાથે પ્રયોગ કરવાની ઘણી રચનાત્મક રીતો મળશે.

0680CH04

પ્રવૃત્તિ ૧: પેપર ફોલ્ડિંગ

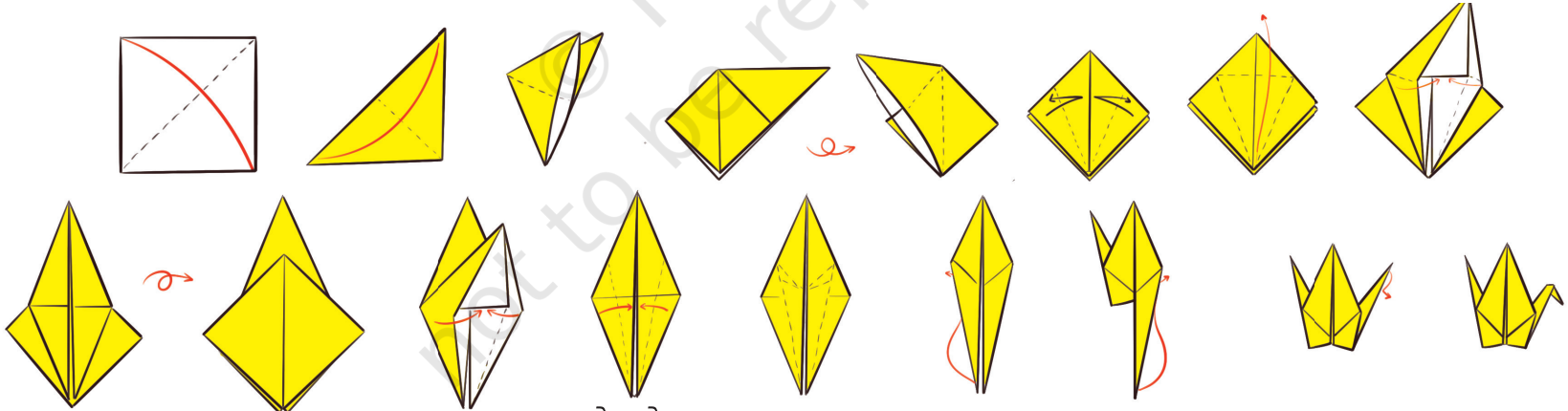
ફોલ્ડિંગ પેપરની કળાને ઓરિગામી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તે એક કળાનું સ્વરૂપ છે જેનો ઉદભવ જાપાનમાં થયો હતો અને તે વિશ્વભરમાં ફેલાયો છે.

તમે કાગળને ફોલ્ડ કરીને કેટલીક વસ્તુઓ બનાવવાનું પહેલેથી જ શીખી લીધું હશે.

શું તમે જાણો છો આની વાર્તા સદાકો અને થાઉઝન્ડ પેપર કેન્સ? સદાકો 11 વર્ષની એક યુવાન જાપાની છોકરી હતી, જેને 1945માં હિરોશિમા પર થયેલા પરમાણુ બોમ્બ ઘડાકાની આડઅસરોને કારણે અસાધ્ય રોગ થયો હતો. હોસ્પિટલમાં તેની સારવાર ચાલી રહી હતી ત્યારે તેના મિત્રએ તેને પેપર કેન બનાવવાની દંતકથા કહી હતી. સદાકોએ જીવવાની અને પોતાનું જીવન લંબાવવાની આશા સાથે ૧૦

કાગળની કેન્સ બનાવવાનું શરૂ કર્યું. ૬૪૪ કેન બનાવ્યાના થોડા જ સમયમાં તેણીનું મોત નીપજ્યું હતું. પરંતુ તે પોતે પણ દુનિયાભરમાં એક દંતકથા બની ગઈ છે. આજે પણ દુનિયાભરના લોકો કાગળની કેન બનાવીને જાપાનના ચિલ્ડ્રન પીસ મોન્યુમેન્ટમાં મોકલે છે. કાગળની કેન શાંતિનું પ્રતીક બની ગઈ છે.

તમે કાગળને ફોલ્ડ કરીને ઘણી જુદી જુદી વસ્તુઓ બનાવી શકો છો. કાગળને ફોલ્ડ કરીને વિવિધ વસ્તુઓ કેવી રીતે બનાવવી તે વિશે તમારા શિક્ષક, માતાપિતા અને મિત્રો પાસેથી શીખો.

પેપર કેન બનાવવા સૂચના

સાંઝી કાગળ કટ

પ્રવૃત્તિ ૨: પેપર કટિંગ

સાંઝી એ એક પરંપરાગત કલા સ્વરૂપ છે કે જે મથુરા અને ઉત્તરપ્રદેશની આસપાસના વિસ્તારમાં પ્રચલિત છે. એવું માનવામાં આવે છે કે આ કળાનો મૂળભૂત રીતે રંગોળી માટેનાં સ્ટેન્સિલ બનાવવા તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવતો હતો. આજકાલ આ સ્ટેન્સિલ કાગળના બનેલા છે અને વિવિધ ડિઝાઇન અને છબીઓમાં ખૂબ જ જટિલ રીતે કાપવામાં આવે છે.

તમે તમારા પોતાના ચિત્રો અને ડિઝાઇનનું આયોજન કરી શકો છો અને સરળ સ્ટેન્સિલ બનાવી શકો છો. તમે ફાનસ અને અન્ય સજાવટ બનાવવા માટે પણ આ કાગળના કટનો ઉપયોગ કરી શકો છો.

અહીં કેટલાક વિચારો રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. તમે પોતે પ્રયોગ કરો અને તમારા વર્ગમાં એકબીજા સાથે નવા વિચારો શેર કરો.

કાગળ કાપવા માટે કાતર અને તીક્ષ્ણ સાધનોનું સંચાલન કરતી વખતે સલામતીની તમામ સાવચેતીઓનું પાલન કરવાનું ભૂલશો નહીં!

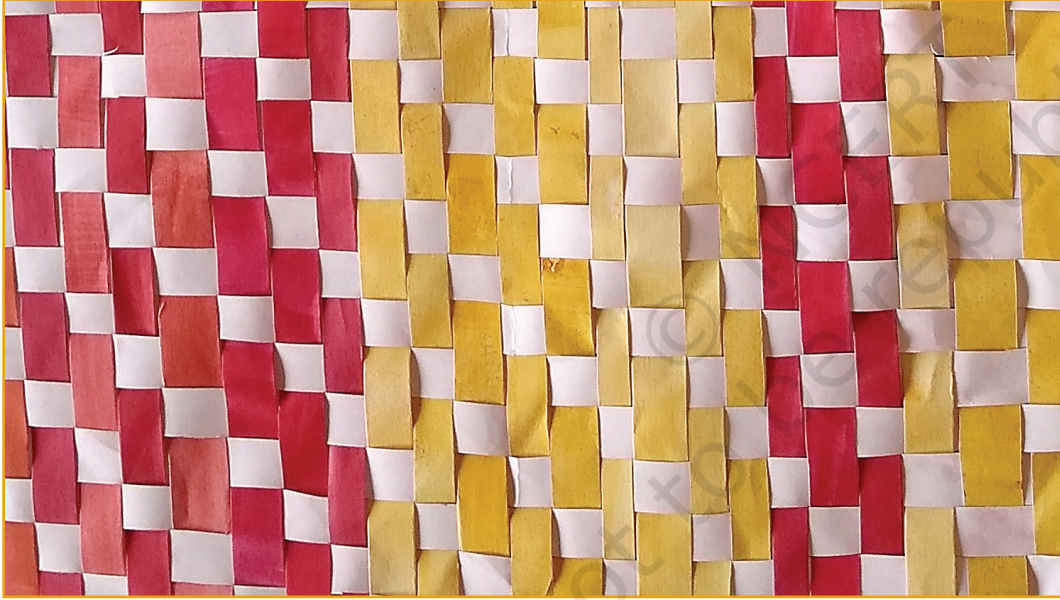
શું તમે જાણો છો

તહેવારો અને પ્રસંગો દરમિયાન તાર પર લટકાવેલા કાગળ, કાપડ અથવા પ્લાસ્ટિકના શણગારને બ્લિન્ડ્સ કહેવામાં આવે છે. તે ઘણી વખત રંગબેરંગી હોય છે, અને વિવિધ આકાર અને પેટર્નને કાપીને તેને વધુ સુશોભનાત્મક બનાવી શકાય છે!

પ્રવૃત્તિ 3: પેપર વીવિંગ (વણાટ)

કાગળ એક જાદુઈ સામગ્રી છે. તમે અગાઉની પ્રવૃત્તિમાં જોયું તેમ તે સરળતાથી સ્વરૂપો બદલી શકે છે. થોડા કટ અને ફોલ્ડ સાથે, તે સજીવો અને પદાર્થોમાં રૂપાંતરિત થઈ શકે છે.

યાલો કાગળ વણાટની રચનાની બીજી પદ્ધતિ સાથે પ્રયોગ કરીએ. જો તમે તમારી આસપાસના કોઈપણ કાપડને નજીકથી જોશો, તો તમે જોઈ શકશો કે તે યુસ્તપણે ક્રિસ-ક્રોસ કરેલા દોરાથી બનેલું છે. આ ક્રિસ-ક્રોસને પણ કહેવામાં આવે છે **વપેટો અને વેફ્ટ**. યાલો પ્રયત્ન કરીએ અને આ કાગળથી કરીએ. ચિત્રો જુઓ અને તમારી પોતાની સાદસી વણાટવાનો પ્રયાસ કરો.

યાલુ રાખો: અન્ય માધ્યમો જેવા કે કુદરતી રેસા, કપાસ, ઊન, વાંસ, શણ, હથેળી, વણાટ માટે કાપડની ફેંકી દેવાયેલી પટ્ટીઓ વગેરેનું અન્વેષણ કરો.

